

Základná umelecká škola Štefánikova 20, 071 01 Michalovce

Školský vzdelávací program pre prvú časť prvého stupňa základného štúdia primárne umelecké vzdelávanie – ISCED 1 B Predmet : Hra na akordeóne

Názov predmetu	Hra na akordeóne
Ročník	Tretí
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Učebný plán	č. 4
Stupeň vzdelania	Prvý, ISCED 1B
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce, Iskrenie talentov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Spracoval	Mária Nováková
Koordinátor ŠkVP	Jozef Kolesár
Schválené dňa	27.júna 2013

Charakteristika predmetu

Akordeón je dnes nástroj s vlastnou literatúrou. Má uplatnenie ako sólový i sprievodný nástroj. Interpret sa nezaobíde bez dokonalého zvládnutia výrazových možností nástroja, technickej vyspelosti rúk a dokonalej mechovej techniky. Štúdium hry na akordeóne v ZUŠ poskytuje žiakom základy odborného hudobného vzdelania – primárne a nižšie sekundárne vzdelanie. Rozvíja hudobné zručnosti- technické, výrazové, pestuje rozvoj vôľových vlastností, vychováva amatérskeho interpreta hudby a vnímavého poslucháča hudobných diel. Rozvoj kľúčových kompetencií absolventa ZUŠ pokračuje štúdiom na stredných školách typu konzervatória.

Správnym a pravidelným cvičením žiak dosiahne schopnosť, ktorá mu umožní interpretáciu skladieb rozmanitých žánrov a štýlových období. Obsah predmetu zahŕňa hru z listu, komornú a súborovú hru, ako aj základy improvizácie.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele

Cieľom práce so žiakom je rozvíjať prstovú techniku oboch rúk pomocou ďalších technických prvkov, pestovať zmysel pre kultúru tónu primeranú danému charakteru skladieb, podporovať samostatnosť a tvorivosť žiaka pri úprave ľudových piesní, zapájať ho aktívne pracovať v komorných 2- hlasných zoskupeniach, spoločne študovať s učiteľom jednoduché polyfónne skladby.

Špecifické ciele

Kognitívne

- Samostatne čítať pridelený notový zápis.
- Cieľavedome uplatňovať správne prstoklady.
- Učiť sa zapamätať si notový zápis väčšieho rozsahu.
- Zapamätať si, rozlíšiť a správne používať nové hudobné termíny.
- Transponovať jednoduché piesne.

Afektívne

- Emocionálne prežiť skladby.
- Rozlišovať charakter skladby.
- Dokázať čo najdokonalejšie interpretovať skladbu na verejnosti.
- Interpretovať skladby rôznych štýlových období.

Psychomotorické

- Interpretovať na nástroji vlastnú hudobnú predstavu.
- Uplatňovať sluchovú pozornosť.
- Dbáť na uvoľnený hrací aparát.
- Zvyšovať technickú náročnosť interpretovaných skladieb.

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

Zdokonaľovať hru legato, staccato, tenuto v kombináciách pri súhre oboch rúk.

Uplatňovať pestrosť, rôznorodosť, pri výbere repertoáru – charakter skladby, tempo, tóniny, technické prvky.

Zvládnuť základné umelecké ozdoby – príraz, nátril.

Zvyšovať techniku pravej ruky v osminových a šestnástinových notách.

Využiť poznatky z hry stupnic ľavou rukou pri polyfónnom vedení basu.

Uplatniť zmenu registrácie pri hre skladieb polyfónneho charakteru.

Podriadiť výmenu mechu a mechovú techniku druhu skladby.

Používať základnú dynamiku i crescendo, decrescendo.

Učiť ho aktívne počúvať iných hráčov v rámci komornej hry.

Kognitívna oblasť:

- Plynule čítať notový zápis, určiť základné kontrasty v tempe, dynamike.
- Rozobrať jednoduchú štruktúru skladby.
- Hra pamäti - podľa individuálnych dispozícií žiaka.
- Hudobný materiál z nižších ročníkov používať na hru z listu.
- Počiatky viachlasnej hry – polyfónia – zmena registra.
- Stupnice durové unisono.
- Akordy – tonický kvintakord s obratmi – unisono.
- Hra legato, tenuto, staccato.
- Hra jednoduchých ľudových piesní s využitím harmonických funkcií.
- Rešpektovať hudobné frázy pri výmene mechu.

Afektívna oblasť:

- Vystihnúť charakter danej hudobnej myšlienky v skladbe.
- Zvoliť správne tempo pre interpretáciu skladby.
- Opísať slovne charakter skladby.

Psychomotorická oblasť:

- Synchronizovať tóny pri hre na akordeóne so základnými metricko-rytmickými hodnotami.
- Preukázať schopnosť použitia prstovej techniky pri rýchlejších tempách.
- Vedome sledovať vlastnú interpretáciu.

Výchovno-vzdelávacie stratégie

Základné kľúčové kompetencie a spôsobilosti žiaka v tretom ročníku rozvíjame nasledovne:

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti

Vo vyučovanom predmete využívame pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré smerujú k tomu, aby žiaci vedeli:

- využívať ústretovú komunikáciu
- vyjadriť slovne pocity a dojmy z interpretácie a z počúvania

2. Spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú systematizácii poznatkov
- v každodenných situáciách mať schopnosť používať modely logického a priestorového myslenia
- objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti
- uvedomele pracovať s rytmickým pôdorysom skladby

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- podporovať percepciu digitálnymi zdrojmi umeleckých diel
- využívať a počúvať digitálne zdroje

4. Spôsobilosti učiť sa učiť sa

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- spoľahlivo a úspešne zaznamenávať a zapamätávať si informácie, spomenúť si na ne a využívať ich pri praktickej zručnosti v hre na akordeóne
- vytrvalo, iniciatívne a samostatne sa učiť a získavať informácie
- hodnotiť informácie a využívať ich aj v medzi - predmetových vzťahoch
- udržiavať si vytvorené správne návyky pri domácom cvičení

5. Spôsobilosť riešiť problémy

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- hľadať a využívať rôzne informácie
- skúšať viaceré možnosti riešenia problému, overovať správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikovať pri podobných alebo nových problémoch
- vnímať, sledovať, rozoznávať a premýšľať o vzniknutých situáciách

- učiť sa byť empatický
- aplikovať získané návyky pri nácviiku nových skladieb.
- zvládať emócie pri vystúpení
- prekonať počiatočné neúspechy

6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- uvedomovať si svoje silné a slabé stránky
- uvedomovať si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizovať
- kontrolovať vlastné konanie
- mať zodpovednosť a schopnosť dodržiavať dohody
- rozvíjať empatiu voči svojmu okoliu a ochotu pomáhať

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- tvoriť a prijímať umenie
- pomenovať druhy umenia a ich vyjadrovacie prostriedky
- vyjadriť svoj názor i vkus
- ovládať základné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu)

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Základy hry na nástroj	<ul style="list-style-type: none"> • slovná metóda • názorná metóda • praktická metóda • reproduktívna metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
2. Hudobno-teoretické poznatky	<ul style="list-style-type: none"> • analyticko – syntetická metóda • deduktívna metóda • informačno-receptívna metóda • problémový výklad 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
3. Hudobno-výrazové prostriedky	<ul style="list-style-type: none"> • reproduktívna metóda • heuristická metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • počúvanie hudobných nahrávok a interpretácie učiteľom

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Základy hry na nástroj		- videotechnika, CD, DVD, - zvukové pomôcky:	ilustrácie	- internet
2. Hudobno-teoretické poznatky		Prehrávač, vzorový prednes učiteľa		- knižnica
3. Hudobno-výrazové prostriedky		- videotechnika, CD, DVD - zvukové pomôcky		- internet

Hudobný materiál

O. Hricová : Abeceda akordeonistu
Machaličková – Havlíček – Ondruš : Škola hry na akordeón
Dikanová – Ondruš : Akordeónové etudy I.
C. Czerny – Tomšík : Výber etud op.599
Š. Eperješi : Zborník viac -hlasných skladieb I
J. Letňan : Ľudové piesne I, II, III
J. Bažant : Akordeón – automat I, II
S. Stračina : Svet a deti
J. Bílek : Sborník prednesových skladeb
L. Castiglione : Výber etud
J. Powrožniak : Czytanki pre akordeon I.
A. Kříž : Ľudové piesne a koledy I, II
M. Košnár : Výber skladieb
J. Demjan : Škola pre akordeón
J. Vašica : Praktická škola pre akordeón
J. Letňan : Slovenské ľudové piesne 1.
J. Bílek : Zborník prednesových skladiieb
Š. Eperješi : Zborník viachlasných skladiieb
Š. Eperješi : Kvietky z halúžky II.
A. Kříž : Ľudové piesne a koledy

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	KOMPETENCIE OBSAHOVÉ ŠTANDARDY	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
1. Hra na nástroji	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientácia na klaviatúre-hra menších skokov • zdokonaľujú spôsob práce s meчом • uplatňovanie dynamických znamienok • dopĺňať harmonickú zložku o širší akordický rozsah pri improvizácii • rozvíjanie hudobných skúseností žiaka • rozvoj technickej zručnosti v oboch rukách – 8,16 ové noty , melodický bas • ľahšie melodické ozdoby – príraz, nátril • zväčšovanie rozpätia rúk (sexty, skoky), • hra spamäti - podľa individuálnych dispozícií žiaka • primerane používať tremolo a hboj. Register • vedia rozlíšiť skladbičky rôzneho charakteru • počiatky viachlasnej hry – polyfónia – • stupnice durové 	<p>Žiak si má osvojiť:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prehľad pri väčšom rozsahu a pohybe rúk na klaviatúre • hru dvojhmatov v legate • realizáciuagogických zmien podľa charakteru skladby • Hra a transponovanie jednoduchých melódií • Zdokonaľovanie prstovej a mechovej techniky s dôrazom na súhru oboch rúk • Základy hry spamäti a zapájanie sa do komornej hry 	<p>Žiak zvládol:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. základné návyky pri hre: <ul style="list-style-type: none"> • orientácia rúk na klaviatúre vo väčšom rozsahu • hru dvojhmatov v legate • hru skladby s uplatňovaním svojej predstavy a dynamických znamienok 2. repertoárové požiadavky <ul style="list-style-type: none"> • skladby podľa individuálneho plánu v triednej knihe 3. rozsah látky na ročníkovú prehrávku- tri skladby rozdielneho charakteru 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie základných návykov pri hre na keyboard • pochvala, povzbudenie, kritika • autoevalvácia • motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov • triedny koncert 2x ročne, interný koncert, výchovný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert • záverečná ročníková prehrávka

	<p>a kvintakord s obratmi - unisono hra legato, tenuto, staccato, dynamika, frázovanie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hra jednoduchých ľudových piesní s využitím harmonických funkcií 			
2. Hudobno-teoretické poznatky	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú terminológiu obsiahnutú v hraných skladbách • aplikovať nacvičené stupnice v čítaní notového zápisu 	<p>Žiak si má osvojiť:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú terminológiu obsiahnutú v hraných skladbách • aplikovať nacvičené stupnice v čítaní notového zápisu 	<p>Žiak zvládol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú terminológiu obsiahnutú v hraných skladbách • aplikovanie stupníc v čítaní notového zápisu 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie hudobného zápisu • pochvala, povzbudenie, kritika • sebahodnotenie